

Geografia

Witam Was na kolejnej i nietypowej lekcji geografii.

Muszę przyznać, że bardzo brakuje mi spotkań i dyskusji z Wami. Jestem także dumna z niektórych z Was, że pracujecie systematycznie i jak osoby dorosłe podchodzicie do stawianych zadań.

[KOMENTARZ – zawsze będzie pisany przeze mnie na niebiesko, tego do zeszytu NIE przepisujcie, ale uważnie PRZECZYTAJCIE!]

Ostatnim tematem, którym się zajmowaliśmy były **procesy globalizacji**. Przypomnijmy sobie istotne informacje:

1. Globalizacja- procesy prowadzące do coraz większej współzależności i integracji państw, społeczeństw, gospodarek i kultur, czego efektem jest tworzenie się „jednego świata”, światowego społeczeństwa. Przejawem globalizacji w naszym codziennym życiu jest to, że ludzie w różnych regionach świata podobnie się ubierają, odżywiają, jeżdżą samochodami tych samych marek, robią zakupy w hipermarketach tych samych sieci. W kinach na całym świecie wyświetlane są te same filmy, a w sklepach muzycznych można kupić płyty wszystkich wykonawców. Upowszechnieniu na świecie ulegają te same zwyczaje jak walentynki czy Halloween.

2. Do pozytywnych stron globalizacji zaliczyć możemy:

- rozwój nowoczesnych technologii np. w dziedzinie ochrony zdrowia, środowiska,
- łatwość podróżowania,
- zwiększenie dostępu do informacji i wiedzy,
- ograniczenie konfliktów zbrojnych,
- możliwość dokonywania transakcji bezgotówkowych,
- zwiększenie szans na rozwój biedniejszych regionów świata,

3. Negatywne skutki globalizacji to m.in. :

- zwiększenie się dysproporcji między płacami kadry zarządzającej a zwykłych pracowników,
- zatracanie (zanikanie) tożsamości narodowej, kulturowej (np. zanikają tradycje, zwyczaje)
- upadek małych przedsiębiorstw,
- ujednoczenie stylu życia,
- niszczenie środowiska (wycinka lasów, nadmierne wydobywanie surowców mineralnych, nadmierne zużycie wody).

Na dzisiejszej lekcji omówimy procesy prowadzące do rozpadu i powstawania nowych państw.

- Czym jest państwo?

Państwo powinno mieć terytorium, ludność, suwerenną władzę, powinno być uznane przez inne państwa.

- Przyjrzyjcie się wykresowi słupkowemu na stronie 176 w podręczniku – widać, że liczba państw na świecie rośnie.
- **PRZEMIANY w EUROPIE**

- Porównajcie mapy polityczne Europy zamieszczone w podręczniku na stronie 178. Wskaż na mapie pierwszej takie państwa jak: Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR); NRD (Niemiecka Republika Demokratyczna); RFN (Republika Federalna Niemiec); Czechosłowację oraz Jugosławię. Czy te państwa odnajdziesz na drugiej mapie? **NIE! DLACZEGO?**

1. Nastąpiło zjednoczenie **Niemiec** podzielonych w 1945 roku skutkiem decyzji przywódców Stanów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego i Wielkiej Brytanii.

2. Aksamitna Rewolucja doprowadziła do podziału Czechosłowacji na **Czechy** oraz **Słowację**. Czesi uważali, że rozwój Słowacji odbywa się ich kosztem, z kolei Słowacy mieli aspiracje do stworzenia niezależnego państwa.

3. Najdłuższy i najtragiczniejszy przebieg miał rozpad Jugosławii. Podłożem były różnicowanie etniczne i religijne oraz wzajemne urazy historyczne sięgające wielu wieków wstecz (przeczytaj tekst w podręczniku na stronie 177 i 179).

4. Największe terytorialnie zmiany dotyczyły obszaru Związku Radzieckiego. System komunistyczny w ZSRR załamał się wskutek niewydolności ekonomicznej, ówczesnej sytuacji międzynarodowej, która była wynikiem m.in. przemian zapoczątkowanych w Polsce, oraz aspiracji politycznych narodów. W 1991 roku w wyniku przemian powstało 15 nowych państw. Część z nich, np. Litwa, odzyskała niepodległość, inne – np. Białoruś –

jako niezależne państwa narodziły się zupełnie na nowo. W marcu 2014 roku Rosja przejęła kontrolę nad **Krymem** od 1954 roku należącym do Ukrainy. Swoje postępowanie uzasadniła wolą rosyjskojęzycznej ludności wyrażoną w referendum, którego ważności nie uznało Zgromadzenie Ogólne ONZ.

▪ ZMIANY NA OBSZARACH POZAEUROPEJSKICH

1. W 1994 roku w zachodniej części Pacyfiku powstała **Republika Palau** – wyspiarski kraj z ok. 25 tys. mieszkańców, ostatni obszar administrowany do tej pory przez Stany Zjednoczone.

2. Historia polityczna **Timoru Wschodniego** jest bardziej dramatyczna. Wschodnią część wyspy Timor skolonizowali Portugalczycy, wprowadzając swój język i katolicyzm. Po wycofaniu się w 1975 roku całą wyspę zajęła Indonezja, a Timorczycy zaczęli walczyć o niepodległość. W 1999 roku odbyło się referendum, a trzy lata później kraj ogłosił swą suwerenność (poczytaj w podręczniku na stronie 180).

3. Jeszcze dłuższą i trudniejszą drogę do niepodległości pokonał leżący w Afryce **Sudan Południowy**. Zamieszkały głównie przez ludność czarnoskórą wyznającą chrześcijaństwo lub religie pierwotne, a rządzony przez muzułmańskich Arabów z północy walczył o suwerenność od czasów powstania niepodległego Sudanu w 1956 roku. Po dwóch wojnach domowych trwających łącznie 39 lat i referendum stał się niezależnym krajem (przeczytaj o tym w podręczniku na stronie 179).

▪ KOLEJNE ZMIANY?

Nie ma podstaw, by sądzić, że mapa polityczna świata przestanie się zmieniać. W Europie o niepodległości głośno mówi się na przykład w **Katalonii** i **Szkocji**, a separatystyczne tendencje (dążenie do odrębności) wykazują także **Kraj Basków**, **Korsyka** czy **Padania**. Narody tam zamieszkujące pragną mieć własne parlamenty, własne władze wykonawcze i prowadzić niezależną politykę.

Gdy w 2006 roku jedna z belgijskich stacji telewizyjnych w formie żartu podała wiadomość, że niderlandzkojęzyczna **Flandria** właśnie ogłosiła niepodległość, duża część widzów uznała to za informację prawdziwą.]

I. Zapisz w zeszytie przedmiotowym z geografii temat oraz notatkę:

TEMAT: Współczesne zmiany na politycznej mapie świata.

27.04.2020

1. Najważniejsze cechy każdego państwa to terytorium, zamieszkująca je ludność oraz suwerenna władza.
2. Liczba państw na świecie ciągle wzrasta.
3. Nowe państwa powstają na skutek procesów dekolonizacji (dekolonizacja to proces uzyskiwania samodzielności przez terytoria zależne), po upadku systemu komunistycznego (rozpad ZSRR) oraz jako efekt odłączania się grup narodowych i etnicznych (rozpad byłej Jugosławii, powstanie nowych państwa w Azji i w Afryce).

Spróbuj wykonać ćwiczenia 2, 4, 5 z możliwością autokorekty. Link do lekcji poniżej.

<https://epodreczniki.pl/a/zmiany-na-mapie-politycznej-swiata/D10oAapbu>

Pozdrawiam!